

LIETUVOS SPORTO UNIVERSITETAS

LIETUVOS SPORTO UNIVERSITETO TARYBA

NUTARIMAS

DĖL LSU REORGANIZAVIMO PRIJUNGIMO PRIE LSMU BŪDU IR LSMU PARENGTŲ REORGANIZAVIMO DOKUMENTŲ SVARSTYMO

2018 m. kovo 9 d. Nr. 3-1

Kaunas

Lietuvos sporto universiteto Taryba, vykdydama Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. sausio 12 d. nutarimą Nr. XIII-1021 „Dėl pritarimo Lietuvos sporto universiteto reorganizavimui prijungimo prie Lietuvos sveikatos mokslų universiteto būdu“ (TAR, 2018-01-17, Nr.702), atsižvelgdama į Lietuvos respublikos Švietimo ir mokslo ministerijos 2018-03-06 raštu Nr. SR-992 „Dėl Lietuvos respublikos Seimo 2018 m. sausio 12 d. nutarimo Nr. XIII-1021 vykdymo“ gautus dokumentus - „Lietuvos sporto universiteto reorganizavimo prijungimo prie Lietuvos sveikatos mokslų universiteto būdu reorganizavimo planą“ (23 lapai), „Lietuvos sporto universiteto reorganizavimo prijungimo prie Lietuvos sveikatos mokslų universiteto būdu reorganizavimo sąlygas“ (11 lapų) bei „Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Statuto projektą“ (28 lapai) ir įvertinusi šių metų kovo 8 d. Lietuvos sporto universiteto Senato sprendimą, n u t a r i a, kad:

1. Lietuvos sporto universitetas (LSU), pritardamas LR Vyriausybės sprendimui sudaryti sąlygas turėti kokybiškas studijas ir mokslą Lietuvoje, didinti jų tarptautiškumą, konkurencingumą, siekė ir siekia aktyviai dalyvauti valstybinių universitetų tinklo optimizavime, kaip ir kitos toliau plėtojamos specializuotos aukštosios universitetinės mokyklos.

LSU vienintelis universitetas Lietuvoje, vykdamas visų pagrindinių sporto ir sveikatinimo krypties mokslinius tyrimus ir studijas bei rengiantis aukšto lygio profesionalus sporto, fizinio ugdymo, kineziterapijos bei sporto ir laisvalaikio vadybos srityse. Šis platus specializuoto universiteto profilis įgalina Lietuvos sporto universitetą atliepti Lietuvos poreikius ir racionaliai organizuoti mokslinę veiklą bei studijas.

Sporto ir su juo susijusios kryptys turi būti sutelktos LSU, kaip vieninteliame specializuotame, senas tradicijas turinčiame, demonstruojančiame didelį potencialą sporto mokslo srityje, turinčiame tik su sportu tradiciškai susijusias studijų programas, teigiamai įvertintas tarptautinių ekspertų instituciniu ir mokslo lygmeniu.

Toks siūlymas atitinka ir Lietuvos Respublikos Seimo (LRS) nuostatas, kuriose akcentuojama sporto šviečiamoji, ugdomoji, sveikatinamoji, socialinė ir ekonominė reikšmė ir minint Jungtinių Tautų Organizacijos nuostatą (JT rezoliucija 58/5 – <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N03/453/21/PDF/N0345321.pdf?OpenElement>) siūloma pripažinti sportą kaip priemonę švietimui ir sveikatai gerinti, plėtrai ir taikai skatinti, atkreipė dėmesį į sporto reikšmę ir socialinį vaidmenį, taip pat poreikį skatinti sveikatinamąjį fizinį aktyvumą visuomenėje. LRS siekia „telkti Lietuvos sporto mokslininkus kryptingai vykdyti naujus mokslinius sporto ir sveikatinimo tyrimus, viešinti jų rezultatus, veiksmingiau panaudoti juos vaikų ir jaunimo sporto srityje, sveikatinamajam fiziniam aktyvumui skatinti“ (LR Seimas, Rezoliucija dėl sporto politikos, 2014 m. lapkričio 18 d. Nr. XII-1342). Konsolidavus Lietuvos sporto mokslą ir studijas, LSU svariai prisidėtų prie šių nuostatų įgyvendinimo.

LSU turėtų būti sutelktos visos su sportu susijusios studijų programos - treniravimo sistemos, kūno kultūra, fizinis aktyvumas ir visuomenės sveikata, kineziterapija, taikomoji fizinė veikla, neįgaliųjų sportas, sporto medicina, aktyvus laisvalaikis, turizmas ir sporto vadyba. Sukoncentravus visas sporto krypties studijų programas į LSU, neliktų nerentabilių studijų programų šioje srityje.

Kitų šalių geroji patirtis rodo, kad sporto mokslas, kaip tarpdisciplininis, neturi būti išskaidytas į socialinę ir biomedicinos kryptis. Su sportu susijusių studijų programų sutelkimas LSU užtikrintų tyrėjų ir dėstytojų potencialo išlaikymą ir plėtrą, studijų kokybę ir didintų tarptautinį sporto mokslo konkurencingumą.

Sporto mokslo ir studijų potencialo koncentracija LSU ir šių specialistų rengimo dubliavimo eliminavimas kituose universitetuose gali prisidėti prie lėšų taupymo LSU ir kituose universitetuose, jeigu šie universitetai atsisakys nekokybiškų sporto studijų ir mokslo. Sporto mokslų ir studijų konsolidacija didins konkurenciją stojant į LSU studijų programas, ir tai leis priimti daugiau gerai besimokančių studentų ir gerinti studijų kokybę be papildomų sąnaudų.

Konsolidavus Lietuvos sporto mokslą ir studijas, LSU svariai prisidėtų prie LR Seimo siekio „telkti Lietuvos sporto mokslininkus kryptingai vykdyti naujus mokslinius sporto ir sveikatinimo tyrimus, viešinti jų rezultatus, veiksmingiau panaudoti juos vaikų ir jaunimo sporto srityje, sveikatinamajam fiziniam aktyvumui skatinti“ (LR Seimas, Rezoliucija dėl sporto politikos, 2014 m. lapkričio 18 d., Nr. XII-1342). Taip būtų išvengta fragmentuoto sporto, sveikatingumo mokslo ir studijų Lietuvoje, koncentruojant akademinį potencialą bei keliant mokslo ir studijų kokybę ne tik nacionaliniu, bet ir tarptautiniu lygiu.

2. Lietuvos sveikatos universiteto pateiktuose dokumentuose – „Lietuvos sporto universiteto reorganizavimo prijungimo prie Lietuvos sveikatos mokslų universiteto būdu reorganizavimo plane“ (23 lapai), „Lietuvos sporto universiteto reorganizavimo prijungimo prie Lietuvos sveikatos mokslų universiteto būdu reorganizavimo sąlygose“ (11 lapų) bei „Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Statuto projekte“ (28 lapai) nėra siekiama išsaugoti daugiau kaip 80 metų puoselėtų kūno kultūros bei sporto vertybių ir tradicijų.

Taip pat nėra atsižvelgiama į LSU 2018-2022 m. strategiją, kurios misija – kūrybiškai pasitelkiant pasaulio ir vystant Lietuvos aukščiausio tarptautinio lygio sporto ir judesių, fizinio aktyvumo ir mitybos, rekreacijos ir reabilitacijos mokslus, studijas bei modernias technologijas, skatinti žmonių (nuo kūdikystės iki senatvės) fizinės, psichinės, emocinės ir socialinės gerovės darnų ugdymą, padėti rengti aukščiausio lygio sportininkus, olimpiečius ir parolimpiečius bei nuolat teikti politikams ir visoms suinteresuotoms institucijoms operatyvias rekomendacijas dėl Lietuvos socialinės ir ekonominės gerovės plėtos per sportą, fizinį aktyvumą, rekreaciją ir reabilitaciją.

„Lietuvos sporto universiteto reorganizavimo prijungimo prie Lietuvos sveikatos mokslų universiteto būdu reorganizavimo plane“ (2 skyrius) yra teigiama, kad „išskirtinis universiteto po reorganizavimo vaidmuo šiame ugdymo procese yra sveikos visuomenės siekis, laiduojantis socialinę ir ekonominę šalies pažangą, civilizacinę Lietuvos tapatybę, šalies ir pasaulio kultūros tradicijų kūrimą, palaikymą ir plėtotę. Gyvūnijos sveikatos, gerovės ir globos garantavimas yra integrali šio siekio dalis“, o pagrindinis reorganizavimo tikslas - „didinti studijų ir mokslinių tyrimų kokybę bei tapti stipriausiu sveikatos ir gyvybės mokslus plėtojančiu universitetu Europoje, konsoliduojant LSMU ir LSU mokslo, studijų ir inovacijų potencialą“. LSU, 2018-2022 m. strategijoje prioritetu laiko buvimą sveikos ir fiziškai aktyvios visuomenės kūrimo lyderiu perteikiant ir diegiant naujausius sporto mokslo ir sveikatingumo pasiekimus Lietuvoje bei užsienyje, ir taip įgyvendindamas viziją „tapti visų Lietuvos žmonių visaverčio ir laimingo gyvenimo per sportą ir fizinį aktyvumą universitetu, kurio kultūrinę, mokslinę ir edukacinę sporto, fizinio aktyvumo, rekreacijos bei sveikatinimo naudą ir vertę pajauستų kiekvienas Lietuvos žmogus ir ypač - Lietuvos sporto universiteto studentas“. LSU Taryba, matydama neatitikimus kultūriniuose, vertybiniuose ir strateginiuose lygmenyse, nepritaria LSU reorganizavimui prijungimo prie LSMU būdu.

3. Lietuvos Respublikos Seimui 2018 m. sausio 12 d. priėmus nutarimą Nr.XIII-1021 „Dėl pritarimo Lietuvos sporto universiteto reorganizavimui prijungimo prie Lietuvos sveikatos mokslų

universiteto būdu“ (TAR, 2018-01-17, Nr.702), nesilaikant tvarkos, kuri nustatyta Mokslo ir studijų įstatymo 38 straipsnio 1 dalyje, nes kitokios tokio sprendimo svarstymo ir priėmimo procedūros įstatymai nenustato, o Lietuvos Respublikos Seimui šiuo klausimu procedūros yra privalomos. Todėl manytina, kad Lietuvos Respublikos Seimas neturėdamas nei valstybinio universiteto tarybos teikimo (1) nei gavęs Vyriausybės teikimą (2) priėmė nutarimą, kuris galimai prieštarauja Mokslo ir studijų įstatymo 8 straipsnio 1 daliai įtvirtinančiai aukštosios mokyklos autonomiją, 38 straipsnio 1 daliai, Konstitucijoje įtvirtintam teisinės valstybės principui, Konstitucijos 5 straipsnio 1 ir 2 daliai, 40 straipsnio 3 daliai, 69 straipsnio 1 daliai, bei išanalizavę Lietuvos sveikatos mokslų universiteto vienašališkai parengtus Statuto ir Lietuvos sporto universiteto reorganizavimo prijungimo prie Lietuvos sveikatos mokslų universiteto būdu reorganizavimo sąlygų projektus, galima teigti, kad rengiama reorganizacija neužtikrina sporto mokslo ir studijų tęstinumo ir neišskaidymo, tuo pačiu ir turėtos akademinės laisvės priimti sprendimus susijusius su mokslo krypčių pasirinkimu, studijų programų tvirtinimu, žmoniškųjų išteklių, reikalingų vieningam sporto mokslo ir studijų išsaugojimui, atranka ir skatinimu, bei lėšų reikalingų šiems procesams užtikrinti paskirstymu. Tokios reorganizavimo sąlygos neužtikrina ir kūno kultūros pedagogų rengimo koncepcijos ir veda prie jos išskaidymo į kitas aukštąsias mokyklas, neužtikrinant kokybės. Savo pagrįstas abejones grindžiamie teisės normų, įtvirtintų projektuose analize.

Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Statuto projekto:

- 36 punkte yra įtvirtintos standartinės LR mokslo ir studijų įstatymo nuostatos, nesuteikiančios jokių akademinė laisvių ar sprendimo priėmimo teisių akademijoms. Akademijoms matomai nelieka net akademinės iniciatyvos teisės; Tas pats pasakytina ir apie personalų tvirtinimą ar rinkimą į pareigas: jas rektoriaus teikimu tvirtina ar dar sunkiau suvokiamai renka senatas. Manytina šias procedūras tikrai gali atlikti pačios akademijos ar kiti padaliniai;

- 40 punkte visiškai neaišku kokias pagrindais ir kuo vadovaujantis paskirstomos senato narių kvotos. Statuto 48 p. sutelkta tik rektoriui suteikta teisė teikti tvirtinti senatui personalijas į akademijų kanclerius ir rinkimams fakultetų dekanus, katedrų vedėjus ir t.t. Šiuo būdu akademijų bendruomenės išeliminuojamos teisė išsirinkti savo atstovus vadovauti akademiniam padaliniam;

- 58 punkte akademijos kanclerio funkcijos yra labai abstrakčios ir neaiškios. Rektorius akademijų kanclerių nutarimus turi teisę atšaukti vienašališkai, tačiau yra neaišku kokias klausimais iš vis turės teisę kancleris priimti nutarimus;

- 63 punkte visiškai nesuformuluota kas yra akademija. Abstrakčiai suformuluotos funkcijos, nenurodant kokia tokio padalinio paskirti: akademinis ar neakademinis tai padalinys. Statute lieka neįtvirtinti nei akademijos valdymo modelis, nei jos teisės įgyvendinant akademijos bendruomenės teises mokslo ir studijų srityje, tuo užtikrinant sporto mokslo ir studijų vientisumą ir tyrimų bei studijų programų pasirinkimo ir tvirtinimo teisę. Lieka neaišku kas užtikrins tų funkcijų, kurios bent jau įtvirtintos Statute įgyvendinimą. Bus formuojamas savarankiškas kolegialus valdymo organas ar ne. Tai iškeliamas į senato tvirtinamus nuostatus arba bus pavesta kancleriui, kurį rektorius išsirenka savarankiškai ir patvirtina senatas. Toks sąlyginis akademijos statuso teisinis įtvirtinimas statute, neleidžia įgyvendinti jokios akademinės bendruomenės laisvės ir sutelkia valdymo funkcijas pagrindiniuose šiuo metu LR mokslo ir studijų įstatyme numatytuose kolegialiuose ir vienasmenėje organuose. Formuojant LSMU valdymo organus (prijungus LSU), lemiamą įtaką turės mokslininkai, vienaip ar kitaip susiję su Medicinos akademija ar dirbantys sveikatos apsaugos sistemoje. Vadinas, teigti, kad siūloma Sporto, kaip ir dabartinė Veterinarijos, akademija turės akademinės laisvės realizavimo mechanizmą ir savo akademinės laisvės iniciatyvos teisę, kurios realizavimas priklausys nuo Medicinos akademijoje ar sveikatos apsaugos sistemoje dirbančių asmenų, yra negalima.

Vertinant akademijos ir fakulteto teisinį statusą (Statuto 67-72 p.) ar mokslo instituto (73-81 p.) ir jų santykį, visiškai tampa neaiški akademijos teisinė padėtis, nes mokslo ir studijų rengimo, pasirinkimo ir teikimo, kitaip sakant akademinės iniciatyvos teisė yra suteikta fakultetui ir mokslo institutui, bei kontroliuojami jų kolegialių ar vienasmeninių valdymo organų ir teikiami senatui, nederinant su akademija. Akademijos teisinis statusas tampa dar neaiškesnis ir paskirtis manytina tik kažkokia koordinacinė, bet be juridinės galios. Katedros, fakulteto instituto ar mokslo laboratorijos teisinis statusas ir paskirtis valdymo struktūroje yra aiškesnė, nei akademijos teisinis

statusas ir jos paskirtis. Ir koks tikslas įtvirtinti akademiją ir jos nuostatus tvirtinti senate, kai pagrindinės akademinės iniciatyvos teisės sutelktos kituose akademinuose padaliniuose ir koks akademijos kanclerio ir pačios akademijos vaidmuo, bei jei ji ir turėtų kolegialų valdymo organą, lieka visiškai neaišku ir sunkia įterpiamas, esant tokiai Universiteto valdymo struktūrai. Veiklai koordinuoti ir kontroliuoti nėra paliekama jokių teisinių instrumentų.

Peržiūrėjus Statutą nuosekliai, neliko jokių nuostatų apie akademijų finansinį ir ūkinį savarankiškumą, jų teisę skirstyti savo uždirbtas lėšas mokslui ir studijoms savarankiškai, nusimatyti prioritетines kryptis. Tas pats pažymėtina ir apie žmogiškųjų išteklių pasirinkimą, skatinimą ir išsaugojimą. Esant tokiam teisiniam Universiteto valdymo modeliui, nėra jokios galimybės užtikrinti sporto akademinės bendruomenės pasiekimus moksle ir studijose, juos vystyti toliau ir tobulinti. Užtikrinti sporto srities mokslo ir studijų vienovę, kuri negali būti išskaidoma. Įgyvendinus šią reorganizaciją bus išsklaidytas tarpdisciplininis sporto mokslo potencialas, prarasta ilgalaikėmis tradicijomis ir šiuolaikiniu mokslu grįsta trenerių, kitų sporto bei su juo susijusių specialistų rengimo sistema, nes LSMU nėra į vieną iš vykdomų mokslinių tyrimų kryptų neįtraukti sporto, ugdymo, fizinio aktyvumo, neįgalųjų, rekreacijos, laisvalaikio bei sporto vadybos tyrimai. Studijų srityje LSMU yra specializuotas universitetas, siekiantis išlikti „... profiline – išlaikantis specializaciją sveikatos moksluose“ (LSMU 2017-10-02 raštas Nr. DVT2-1470 „Dėl LSMU ir LSU glaudesnio bendradarbiavimo ir universitetų susijungimo galimybių“), nevykdantis sporto, vadybos ir ugdymo mokslų studijų programų ir palaikantis ŠMM poziciją dėl studijų programų dubliavimosi Kauno mieste, atsisakytų tokių LSU vykdomų studijų programų kaip: I pakopos – Treniravimo sistemos, Kūno kultūra ir sportas, Sportinė rekreacija ir turizmas, Taikomoji fizinė veikla, Physical activity and lifestyle ir Sporto vadyba; II pakopos – Treniravimo sistemos, Kūno kultūra, Edukologija, Turizmo ir sporto vadyba, Taikomoji fizinė veikla, Sportinės veiklos analizė, Fizinis aktyvumas ir visuomenės sveikata, Basketball Coaching and Management; III pakopos – Edukologija.

Pateiktu LSMU Statuto projektu net nebuvo ieškoma galimybių įtvirtinti Sporto akademijos savarankiškumo galimybes, akademijos teisinis statusas yra neįtvirtintas, o ir tos teisinės normos, kurios atsiranda, nėra įkorporuotos į teisinį Universiteto valdymo sistemą ir yra padrikos ir vidaus teisės aktais, kuriuos tvirtintų senatas, sunkiai įkorporuojamos į sistemą, nes prieštarautų jau Statuto projekte įtvirtintoms minėtoms normoms. Fragmentinis minėtų teisinių spragų užtaisymas, papildant Statuto projektą naujomis, manytina praleistomis normomis, iš esmės akademijai teisinio statuso suteikti kitokio, saugančio sporto srities akademinės bendruomenės lūkesčiu, negali. Lyginant su kitų Lietuvos universitetų statutuose įtvirtintais modeliais pvz. Vilniaus universiteto, bet kuris akademinis kamieninis padalinys turi didesnę akademinę laisvę ir nelyginant jiems suteikiama ūkiskaitinė finansinė laisvė savo lėšas planuoti ir leisti patiems.

Lietuvos sporto universiteto reorganizavimo prijungimo prie Lietuvos sveikatos mokslų universiteto būdu reorganizavimo sąlygose:

- neaišku kokių teisinių pagrindu 4.3 p. įtvirtintos nuostatos galios patvirtinus naują LSMU statutą, kuris įtvirtina visai kitokią valdymo organų formavimo tvarką. Kokių teisinių pagrindu gali būti pagrįstas pereinamasis laikotarpis, galimai neteisėtas ir teikiamas tvirtinti LR Seimui;

- dar labiau teisiškai abejotinos reorganizavimo nuostatos įtvirtintos 4.4 ir 4.5 p. ir jų santykis su naujuoju statutu, bei teisėtai išrinktų valdymo narių savanoriško atsistatydinimo ir/ar perdavimo teisinis statusas. LSMU kolegialūs organai yra suformuoti pagal dabar galiojančias tvarkas ir toks savo galių perdavimo teisėtumas, kad ir gera valdžia nepakeitus Statuto ar galiojant kitokiai Statute nustatytai tvarkai yra manytina neteisėti;

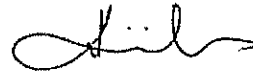
- keičiasi ir pagal pareigas einančių senato narių skaičius, todėl manytina, kad ir nuostatos įtvirtintos 4.6-4.8 p. yra neteisėtos;

- abejotinas ir 5.3 p. nuostatų teisėtumas, nes dėl turto perdavimo patikėjimo teisė spręsti LSMU, o LR vyriausybė ir ši nuostata turėtų būti formuojama kaip prašymas, o ne faktas;

- 5.6 p. nuostatos prieštarauja nuostatoms reglamentuojančioms, kas LSU vykdytos veiklos bus tęsiamos, nes yra teigiama, kad bus vykdoma integracija į LSMU, peržiūrint į LSMU veiksmų planą, į jį įtraukiant veiksmus, įskaitant, bet neapsiribojant, susijusius su studijų programų suderinimu, organizacinės struktūros ir personalo, tiek akademinio, tiek neakademinio, integravimu.

4. Atsižvelgdama į aukščiau išdėstytus argumentus, negavus nepriklausomo ekspertinio reorganizavimo vertinimo (Lietuvos Respublikos Seimui 2018 m. sausio 12 d. priėmus nutarimą Nr.XIII-1021 „Dėl pritarimo Lietuvos sporto universiteto reorganizavimui prijungimo prie Lietuvos sveikatos mokslų universiteto būdu“ (TAR, 2018-01-17, Nr.702)) ir siekdama, kad LSU tinkamai vykdytų savo misiją Lietuvos žmonių gerovei bei visuomenės sveikatinimui per fizinį aktyvumą, LSU Taryba negali pritarti nei vienam iš LSMU pateiktų dokumentų ir kreipiasi į LR Prezidentę, LR Ministrą pirmininką, LR Seimo pirmininką ir visas suinteresuotas institucijas su prašymu priimti bei išklausyti Lietuvos sporto universiteto Senato bei Tarybos atstovų poziciją dėl nepritarimo LSU reorganizavimui prijungimo prie LSMU būdu.

Tarybos pirmininkas

Arūnas Kučikas